Kallahden maankäyttö-tarkastelu

8.4.2026

Helsinki

Sisällys

Johdanto 3
- Kallahti kartalla 4
- Suunnittelun lähtökohdat 5
- Yhteistyö ja vuorovaikutus 6

Maankäyttötarkastelu 7
- Yleiset periaatteet 8
- Maankäyttötarkastelukartta 9
- Karttamerkintöjen selitteet 10

Kuvaus 12
- Apua asumisesta 13
- Palvelut paremmiksi 16
- Yleiset alueet yhteisiksi 20
- Liikkuminen kestäväksi 22
- Luontoarvot lähelle 24

Lähteet 28

Yhteyshenkilöt

Kaupunkiympäristön toimiala, maankäyttö ja kaupunkirakenne:

Asemakaavoitus
Kathleen Diémé, arkkitehti, Itä-koillinen -tiimi
Tuukka Linnas, tiimipaallikkö, Itä-koillinen -tiimi
Johanna Coniglio, arkkitehti, Itä-koillinen -tiimi
Oleg Boreysho, suunnitteluavustaja

Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu
Elina Inkiläinen, maisema-arkkitehti
Sanni Aalto, maisema-arkkitehti
Alli-Maiju Hurmola, suunnitteluasiantuntija (ARVO-hanke)

Teknistaloudellinen suunnittelu
Nasti Korhonen, projektipäällikkö
Kaarina Laakso, tiimipäällikkö

Liikenne- ja katusuunnittelu
Susanna Ratinen, liikenneinsinööri
Santeri Trap-Holm, liikenneinsinööri

Maankäytön yleissuunnittelu
Karri Kyllästinen, erityisasiantuntija
Juuso Viljakainen, projektipäällikkö

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit
Arto Korkeila, tonttiasiamies

Ympäristöpalvelut
Mari Savela, tutkija
Juha Korhonen, ympäristöasiantuntija
Raimo Pakarinen, ympäristöasiantuntija

Ilmastoyksikkö
Maija Bergström, projektipäällikkö (ARVO-hanke)
Kajsa Rosqvist, projektinjohtaja (ARVO-hanke)

Viestintäpalvelut
Lotta Silfverberg, johtava asiantuntija

Tilat
Heini Koskensalo-Kleemola, johtava asiantuntija

Rakennusvalvonta
Hanna Tiira, tiimipäällikkö

Kanslia
Linda Toivonen, projekti-insinööri
Lotta Suominen, projektinjohtaja

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Viivi Snellmann, johtava arkkitehti
Carola Harju, yksikön päällikkö

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Ari Maunula, venesatamapäällikkö
Sasu Forsström, tiimiesihenkilö
Petri Angelvuo, yksikön päällikkö
Hannu Airola (YHPA)
Sanna Kallionpää (LIIKU)

Kaaviot ja valokuvat
Kathleen Diémé (ellei toisin mainittu)

Kannen valokuva
Maija Astikainen, 2024

Johdanto

Kallahti on omaleimainen aluerakentamisen ajan asuinalue Vuosaaren eteläosassa Meri-Rastilan ja Aurinkolahden kaupunginosien välissä. Nopean rakentamisen seurauksena Kallahdesta tuli yhtenäinen, 1990-luvun suunnittelun virtauksia noudattava alue, joka on muuttunut hyvin vähän toteutumisestaan. Tällä hetkellä Kallahdessa on noin 6000 asukasta. Alueen asukasluku on vähentynyt 2000-luvun alusta noin 1000 asukkaalla (Helsingin kaupunki, 2025).

Kallahden maankäyttötarkastelu käynnistettiin vuonna 2023 Kallahden uudistuksen ja suunnitteluperiaatteiden nimellä. Työn käynnistämisen taustalla oli palvelutilaverkkoselvitys (Granlund, 2020), jossa tarkasteltiin Vuosaaren alueen peruskoulujen, päiväkotien, kulttuuri- ja vapaa-ajantoimintojen sekä ohjatun leikkipuistotoiminnan palvelutilaverkostoa kokonaisuutena. Selvityksessä ehdotettiin, että olemassa olevan palveluverkkorakenteen korjausvelkaa pienennettäisiin korvaamalla lähivuosina kunnostusta vaativia pienempiä päiväkoteja suuremmalla yksiköllä. Uusi yksikkö mahdollistaa päiväkotitoiminnan laajentamisen lisäksi uusien opetus- ja toimintamuotojen tukemisen. Samalla vastataan Kallahden eriytymiskehitykseen mahdollistamalla alueen rahoitus- ja hallintamuotojakauman tasapainottamista täydennysrakentamalla. Uudisrakentaminen luo myös edellytykset olemassa olevan rakennuskannan peruskorjausten rahoittamiseen.

Kallahden suunnitteluperiaatteet muutettiin vuoden 2025 joulukuussa maankäyttötarkasteluksi. Muutoksen seurauksesta maankäyttötarkastelua ei viedä erikseen kaupunkiympäristölautakunnan päätettäväksi, vaan esitellään lautakunnalle seuraavan alueelle valmisteltavan asemakaavan yhteydessä.

Maankäyttötarkastelussa tulkitaan Helsingin yleiskaavaa ja kaupunkistrategiaa 2025–2029, jossa erityisesti lasten oikeudet, lähiluonnon määrä, laatu ja saavutettavuus sekä alueellisen eriytymisen ehkäisy ovat maankäyttötarkastelun keskeisiä tavoitteita. Luomalla suuntaviivoja Kallahden tulevalle kehitykselle maankäyttötarkastelu toimii asemakaavoituksen, liikenne-, katu-, aukio- ja puistosuunnittelun sekä asukasvuorovaikutuksen työkaluna.

ARVO-hanke

ARVO – viherrakenteen arviointi ja vahvistaminen kaupunkien maankäytön suunnittelussa (myöhemmin ARVO-hanke) on 10/2023–12/2025 toteutettu hanke, jonka tavoitteena on säilyttää ja vahvistaa viherrakennetta tiiviisti rakennetuissa kaupungeissa ilmastonmuutokseen varautumiseksi ja sopeutumiseksi. Helsingissä työkalua kehitettiin laskemalla alueellinen viherkerroin neljältä alueelta, joista Kallahti toimi yhtenä pilottialueena.

Hankkeessa kehitettiin päivitetty alueellinen viherkerroin 2025 -menetelmä, joka soveltuu sekä luonnon monimuotoisuuden että ekosysteemipalveluiden määrän ja laadun arviointiin osana maankäytön suunnittelua. Kehitetty menetelmä tuottaa maankäytön suunnitteluun kolme arvoa: luonnon monimuotoisuus (lumo), ilmastoviisaus ja hyvinvointihyödyt. Alueellinen viherkerroin 2025 on siis ARVO-hankkeen tuottama uusi menetelmä, joka pohjautuu luontotyyppien tunnistamiseen kohdealueelta. Merkittävänä osana menetelmän kehitystä luotiin rakennetun ympäristön luontotyyppiluokitus ja ekologisen tilan arviointikriteerit yhdessä BOOST-hankkeen ja laajan asiantuntijajoukon kanssa. (Green Building Council Finland ja Aalto-yliopisto, 2025.)

Faunatica Oy teki Helsingin kaupungin toimeksiannosta keväällä ja kesällä 2025 rakennetun ympäristön luontotyyppien (ryty) kartoituksen Kallahdessa. Inventoinnissa suunnittelualueen kasvulliset alueet luokiteltiin rytyihin. Lisäksi selvitysalueeseen kuuluvat luonnonmukaisten luontotyyppien alueet luokiteltiin uhanalaisten luontotyyppien määritelmien mukaisiin luontotyyppeihin (LuTU) ja määriteltiin BOOST-hankkeen “Luontotyyppien ekologisen tilan arviointi ekologisessa kompensaatiossa” ohjeistuksen mukaisesti.

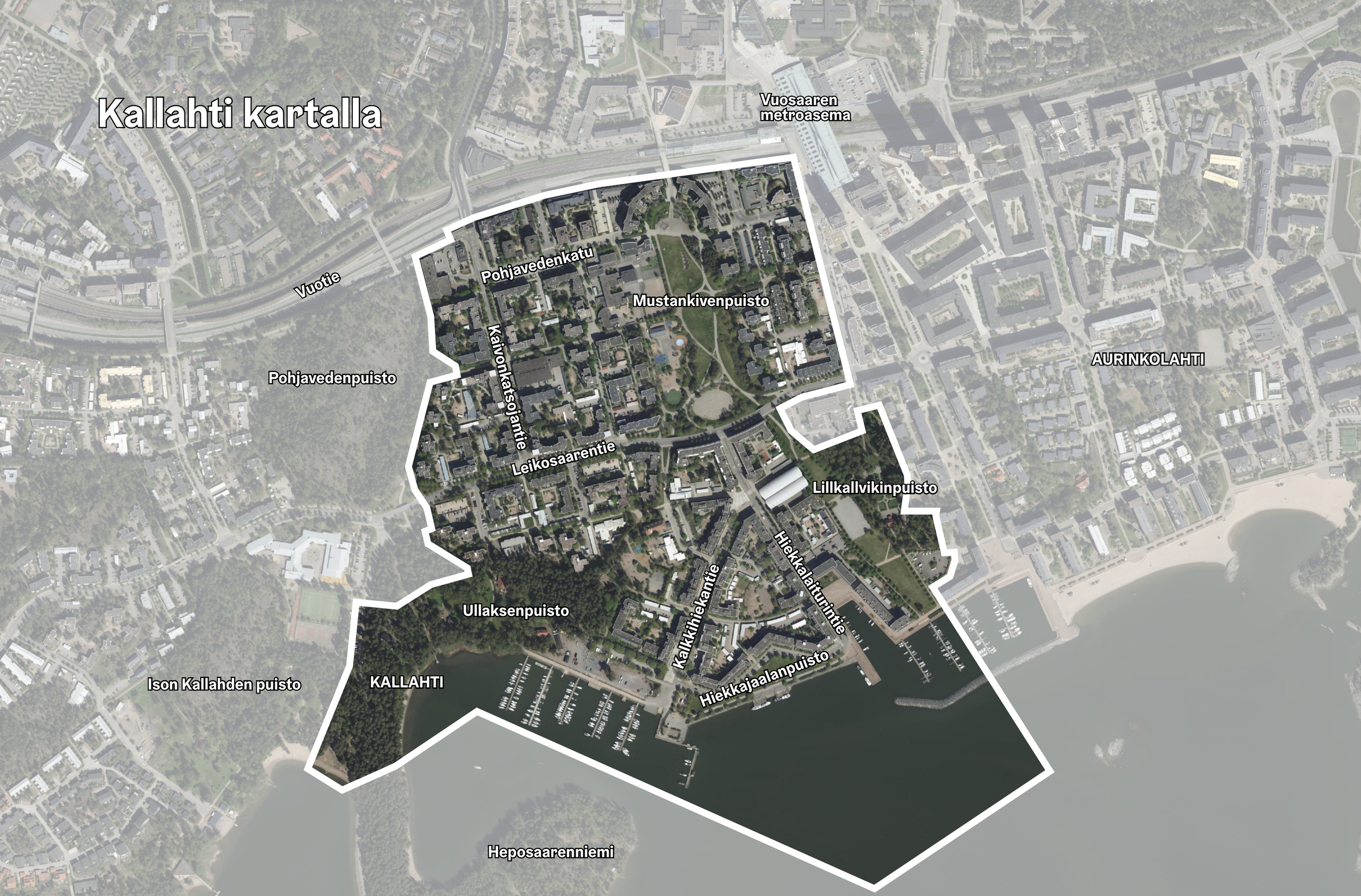
Työn tavoitteena oli kehittää rakennetun ympäristön luontotyyppiluokittelua, ekologisen tilan arviointia ja ohjeistusta sekä verrata maastokartoituksen tuloksia paikkatietopohjaiseen kartoitukseen. Samalla tavoitteena oli laatia yleisiä suosituksia Kallahden luontotyyppien ekologisen tilan parantamiseksi luonnon monimuotoisuuden kannalta.

ARVO-laskennan ja Faunatican inventoinnin tulokset ovat osaltaan vaikuttaneet maankäyttötarkastelussa esitettyihin kehittämisehdotuksiin erityisesti viheralueiden ja ilmastoviisauden osalta.

Avoin puisto.
Helsingin kaupunki/Kuvitus: Nea Vesterinen ja Sara Korkeamäki

Kallahti kartalla

Suunnittelun lähtökohdat

Strategia

Kallahden maankäyttötarkastelu pohjautuu useaan Helsingin kaupungin kehittämistä koskevaan strategiseen tavoitteeseen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 27.8.2025 uuden kaupunkistrategian *2025–2029: Helsinki josta voimme olla ylpeitä*. Strategian painopisteistä Kallahden maankäyttötarkastelun kannalta olennaisimpia ovat:

→ Viihtyisät ja yhteisölliset naapurustot

- *Helsinki on lasten kaupunki. Jatkamme Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallia. Helsinki toimeenpanee osaltaan kansallista lapsistrategiaa. Helsinki varmistaa lapsivaikutusten arvioinnin toimeenpanon koko kaupungissa. Edistämme iloista ja turvallista kaupunkia lapsille.*
- *Helsinki varmistaa, että peruspalvelut, kuten lähellä sijaitseva laadukas päiväkoti, hyvä peruskoulu, nuorisopalvelut, omalääkäri, neuvola sekä houkuttelevat kulttuurin, liikunnan ja muut vapaa-ajan mahdollisuudet löytyvät saavutettavan matkan päästä.*
- *Tehostamme ja nostamme laatutasoa katujen, puistojen, aukioiden ja muiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidossa.*
- *Jokaisella helsinkiläisellä, kaupunginosasta riippumatta, tulee olla sujuva pääsy lähiluonnon äärelle. Huolehdimme, että kaupungin viheralueet ovat kunnossa. Lisäämme vehreyttä ja viherpintaa kaupunkirakenteessa, kuten katujen varsilla, aukioilla ja muissa julkisissa ulkotiloissa.*
- *Ulotamme jatkossakin kaupungin ulkoliikuntapaikkaverkoston kattamaan tasaisesti kaupungin eri osat. Huolehdimme lenkkipolkujen, kuntoportaiden, pelikenttien, koirapuistojen ja ulkokuntosalien kunnossapidosta. Varmistamme, että ulkoliikuntatarjonta palvelee monipuolisesti erilaisia helsinkiläisiä.*
- *Pyrimme kehittämään osallisuutta niin, että tavoitamme eri ikäisiä ja taustaisia helsinkiläisiä. Jatkamme ja kehitämme osallistuvaa budjetointia, laajennamme asukaspaneeleiden hyödyntämistä ja jatkamme yhteisötalotoimintaa.*

→ Helsingissä jokainen voi hyvin

- *Kaupunki toimii sitoutuneesti eri alueiden eriytymistä ja asukkaiden eriarvoistumista vastaan. Kiinnitämme huomiota erityisesti lasten ja nuorten todellisuuksien eriytymiseen. Toteutamme määrätietoisesti sekä jokaisen kaupungin alueen viihtyisyyttä lisääviä että jokaisen helsinkiläisen elämänpolkua tukevia panostuksia. Toimialat työskentelevät yhdessä, toimialarajat ylittävästi alueiden eriytymisen estämiseksi, segregaation torjumiseksi ja eriarvoisuuden vähentämiseksi ottaen työhön mukaan myös kolmannen sektorin toimijat.*
- *Edistämme ikääntyneen väestön terveyttä ja hyvinvointia. Palveluidemme tulee tavoittaa erityisesti syrjäytymisvaarassa olevat ikääntyneet helsinkiläiset. Huomioimme ikääntyneen väestön määrän kasvun kaupungin eri palveluita suunnitellessa.*
- *Keskitymme Helsingin hyvinvointisuunnitelmassa erityisesti hyvinvointierojen kaventamiseen sekä arkiliikkumisen ja liikunnallisen elämäntavan edistämiseen.*

→ Sujuva arki ja toimivat palvelut

- *Rakennamme uudet päiväkodit lasten ehdoilla: pienet tarvitsevat turvallisen tuntuiset tilat sekä riittävän kokoiset ja monipuoliset pihat viheralueineen. Helsinkiin tarvitaan monen kokoisia päiväkoteja, eikä kaikkien uusien hankkeiden tarvitse olla suuria päiväkoteja.*
- *Kehitämme kävelyn olosuhteita kaikkialla kaupungissa viihtyisiksi ja turvallisiksi ympäri vuoden. Huomioimme esteettömyyden kaupunkitilassa.*
- *Toimivan arjen ytimessä on sujuva liikkuminen. Pidämme huolen siitä, että Helsingissä pääsee kulkemaan kätevästi jalan ja eri kulkumuodoilla. Eri elämäntilanteissa erilaisilla kulkutavoilla on oma paikkansa ihmisten arjessa. Kaupunkia ja sen liikennejärjestelmää suunniteltaessa yhteensovitamme helsinkiläisten erilaiset liikkumistarpeet.*

→ Luontoa kunnioittava ja vetovoimaa tukeva kaupunkikehitys

- *Lisäämme luontoa ja vehreyttä jo rakennetuilla alueilla. Laadimme toimenpideohjelman rakennetun ympäristön viherryttämiseksi uusilla alueilla sekä suositukset riittävälle latvuspeittävyydelle ja riittävän vettä imevän pinta-alan määrän aikaansaamiseksi kaikilla Helsingin alueilla.*
- *Asuntotuotannon ripeäksi vauhdittamiseksi Helsinki toimeenpanee erilaisia toimenpiteitä, joilla varmistetaan riittävä asuntotuotanto kasvavan väestön asuntotarpeisiin vastaamiseksi. Samalla pidämme kiinni alueiden eriytymistä estävistä ja vähentävistä asuntopoliittisista tavoitteista.*
- *Etsimme yleiskaavan puitteissa aktiivisesti paikko- ja pientalotyyppiseen rakentamiseen ja priorisoimme niitä tontinluovutuksessa. Haemme uudenlaisia ratkaisuja kaupunkimaiseen pientaloasumiseen.*

→ Elämää, elinvoimaa, osaamista ja kasvua

- *Merellisten palveluiden ja virkistysmahdollisuuksien tulee olla kaikkien ulottuvilla. Edistämme saarien saavutettavuutta, vesiliikenteen kehittymistä, rantojen ja saarien infrastruktuurin vahvistumista, meren äärellä olevien palveluiden kasvua ja virkistysmahdollisuuksien parantamista. Vahvistamme pienveneilyn ja muun omaehtoisen vesillä liikkumisen edellytyksiä. Vaalimme ainutlaatuista saari- ja meriluontoamme.*

Strategian kivijaloista maankäyttötarkastelun kannalta olennaisimpia ovat:

→ Ilmasto ja luonto

- *Helsinki varautuu ilmastonmuutoksen aiheuttamiin sään ääri-ilmiöihin ennakoivasti ja riskejä minimoivasti. Kokoamme tätä koskevat toimet erilliseen varautumissuunnitelmaan. Varaudumme ilmastonmuutoksen vaikutuksiin huomioimalla rankkasateisiin, tulviin ja helteisiin sopeutumisen vaatimukset kaupungin infrastruktuurissa ja kohteiden suunnittelussa. Hillitsemme kaavoituksella ja rakentamisella lämpösaarekkeita kaupungin sisä- ja ulkotiloissa. Huolehdimme siitä, että Helsingissä hulevesi-, merivesi- ja vesistötulviin varautuminen on riittävällä tasolla. Lisäämme viherrakennetta kaupunkirakenteessa.*
- *Turvaamme vesiluonnon monimuotoisuuden. Kiinnitämme huomiota erityisesti Itämeren ja merenalaisen luonnon suojelemiseen.*

Maankäyttötarkastelun mukainen kehitys edesauttaa kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista.

Yhteistyö ja vuorovaikutus

Suunnitteluperiaatteiden (nyk. maankäyttötarkastelu) lähtökohdista, tavoitteista ja sisällöstä on keskusteltu kaupunkiympäristön toimialan sekä muiden Helsingin kaupungin asiantuntijoiden kanssa. Keskustelua on käyty muun muassa kasvatuksen ja koulutuksen-, sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialojen kanssa. Työn viestintää on tehty yhteistyössä viestintäpalvelujen sekä alueen Stadiluotsin kanssa.

Suunnitteluperiaatteiden vuorovaikutus jakautui kolmeen vaiheeseen. Ensimmäisessä vaiheessa viestittiin työn käynnistymisestä sekä lähtökohdista ja tavoitteista. Suunnitteluperiaatteista laadittiin osallistumis- ja arviointisuunnitelma, joka oli julkisesti nähtävillä 6.2.–3.3.2023. OAS:n nähtävilläolon aikana tarkastelusta toteutettiin myös Kerrokantasi-kysely, jossa asukkailla oli mahdollisuus tutustua ja kommentoida työn lähtökohtia sekä kertoa, miten Kallahtea tulisi kehittää. Vastauksia saatiin yhteensä 294 kappaletta. Kyselyn yhteydessä oli mahdollisuus ilmoittautua työn valmistelun sparrausryhmään.

Vuorovaikutuksen toisessa vaiheessa järjestettiin sparrausryhmään ilmoittautuneille asukastyöpaja Kallahden Saseka-talolla 29.11.2023. Työpajan tavoitteena oli syventää ymmärrystä asukkaiden suunnitteluperiaatteita koskevista näkemyksistä ja asukkaille tärkeistä asioista. Samalla kerrottiin suunnitteluperiaatteiden valmistelusta ja aikataulusta sekä keskusteltiin osallistumisesta työn jatkovaiheissa. Työpajassa esiteltiin suunnittelutilanne ja KerroKantasi-kyselyn yhteenveto, jonka jälkeen määriteltiin yhteisessä keskustelussa keskeisiksi koetut suunnittelukysymykset. Työpajaan osallistui Kaupunkiympäristön toimialan asiantuntijoita sekä tapahtumaan ilmoittautuneita paikallisia asukkaita ja toimijoita. Tapahtumaa fasilitoi Akordi Oy, jonka laatima raportti Kerrokantasi-kyselystä sekä asukastyöpajasta löytyy suunnitteluperiaatteiden liiteaineistosta.

Vuorovaikutuksen kolmannessa vaiheessa esiteltiin suunnitteluperiaatteiden luonnosaineistoa verkossa sekä paikan päällä Kallahdessa sparrausryhmässä toivotun asukaskävelyn muodossa 2.6.2025. Kävelyn päätteeksi osallistujilla oli mahdollisuus jäädä keskustelemaan kaupungin edustajien kanssa päiväkoti Kajuuttaan, johon oli järjestetty kahvitarjoilut.

Jatkosuunnittelun, selvitysten ja saadun palautteen pohjalta suunnitteluperiaatteita muokattiin. Vuorovaikutuksesta ja sen huomioimisesta kerrotaan tarkemmin vuorovaikutusraportissa ja sen liitteissä.

1. Vuorovaikutus, vaihe I, 2023

Tavoite: viestiä suunnittelun käynnistymisestä, työn lähtökohdista ja tavoitteista sekä kerätä asukkailta tietoa alueesta ja heidän tarpeistaan.

→ **OAS ja lähtötiedot 17.1.2023**

→ **Kerrokantasi-kysely 6.2.–3.3.2023**

2. Vuorovaikutus, vaihe II, 2023

Tavoite: syventää ymmärrystä asukkaiden suunnitteluperiaatteita koskevista näkemyksistä ja asukkaille tärkeistä asioista.

→ **Asukastyöpaja Saseka-talolla 29.11.2023**

3. Vuorovaikutus, vaihe III, 2025

Asukaskävely 2.6.2025 sekä keskustelutilaisuus Kajuutassa.

Kallahden maankäyttötarkastelusta järjestettiin asukaskävely 2.6.2025. Kuva: Lotta Silfverberg

Maankäyttötarkastelu

Yleiset periaatteet

1. Apua asumisesta

Kallahdessa asuntorakentamissa painotetaan perheasuntoja, ja hallintamuotojen ja asuntotyyppien monipuolisuutta lisätään alueella. Kallahden luonto, puistoalueet sekä merellisyys ovat asumisen vetovoimatekijöitä.

2. Palvelut paremmiksi

Uusi Kallahteen rakennettava päiväkotiyksikkö yhdistää päiväkoti Myrskyluodon, Hippaheikin ja Kajuutan. Päiväkotiyksikön piha-alue ja viereinen Ullaksenpuiston leikkipaikka suunnitellaan yhdeksi kokonaisuudeksi. Osa uuden päiväkodin yhteistiloista suunnitellaan kuntalaiskäyttöön.

Kaupallisten palvelujen määrää on mahdollista lisätä Kallahden alueella. Muuntojoustavaa liike- ja palvelutilaa on mahdollista sijoittaa Leikosaarentien ja Hiekkajaalanrannan asuinrakennuksen kivijalkoihin. Palvelutilaa on myös mahdollista sijoittaa erilliseen paviljonkiin ranta-alueen laivalaiturille, jolle voimassa oleva asemakaava sallii jo nykyisellään kahvilan rakentamisen. Palveluille järjestetään hyvät jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen yhteydet.

3. Yleiset alueet yhteisiksi

Eri käyttäjäryhmiä samanaikaisesti palvelevaa julkista kaupunkitilaa lisätään alueella. Suunnittelussa huomiota kiinnitetään erityisesti lasten ja nuorten sekä vanhusten tarpeisiin. Jalankulkureiteillä ja viheralueilla mahdollistetaan levähtäminen riittävällä määrällä penkkejä, myös varjossa. Yleisten käymälöiden sijoittamista alueelle tutkitaan puistojen ja virkistysalueiden yhteyteen.

Kulttuurihistorialliset kerrostumat ja ympäristötaide ovat keskeisiä arvoja etenkin Mustankivenpuistossa ja Villa Lill Kallvikin huvilaympäristössä. Alueen julkisia taideteoksia tulee vaalia alueen kehittämisen yhteydessä, ja mahdollisuuksien mukaan lisätä taidetta alueella.

Kallahden identiteettiä merellisenä kaupunginosana vahvistetaan kehittämällä rantavyöhykettä toiminnallisemmaksi, merellistä virkistyskäyttöä tukevaksi alueeksi. Rantareittiä kehitetään luonnonmukaisemmaksi ja vehreämmäksi.

4. Liikkuminen kestäväksi

Kallahden kehittämisen yhteydessä tulee parantaa alueen liikennejärjestelyitä ja turvallisuutta. Kadun varren pysäköintipaikat muutetaan päivällä aikarajoitetuiksi.

5. Luontoarvot lähelle

Monipuoliset viheralueet ovat Kallahden keskeinen ominaispiirre ja vetovoimatekijä. Puistoja kehitetään kasvillisuudeltaan monimuotoisiksi, hulevesiä käsitteleviksi alueiksi. Puistojen uudistamisessa huomioidaan niiden maisemalliset arvot sekä niitä ympäröivät aukiot ja katualueet. Viheralueiden virkistyskäyttö sovitetaan yhteen luontoarvojen kanssa etupainotteisesti, asukasmäärän kasvu ennakoiden. Viheralueiden kytkeytyvyyttä tuetaan. Metsäisten alueiden reunapuustoa vaalitaan.

Pohjavesialueella ja meren äärellä sijaitsevan kaupunginosan suunnittelussa erityistä huomiota kiinnitetään tarpeettomien läpäisemättömien pintojen vähentämiseen ja välttämiseen, hulevesien luonnonmukaiseen viivyttämiseen ja imeyttämiseen maaperään tai puhdistamiseen ennen hulevesiviemäriin ja mereen johtamista. Alueen jatkosuunnittelun yhteydessä hulevesien luonnonmukaisesta hallinnasta tulee laatia kokonaisvaltainen yleissuunnitelma kattaen myös yksityiset alueet ja katuympäristöt ja huomioiden Kallahden erityispiirteet pohjavesialueena sekä merellisenä kaupunginosana. Täydennysrakentamisen yhteydessä turvataan nykyisten tulvareittien toimivuus, selvitetään hulevesien nykyiset reitit sekä esitetään suunnitelmat vesien ohjaamiseksi ja/tai viivyttämiseksi.

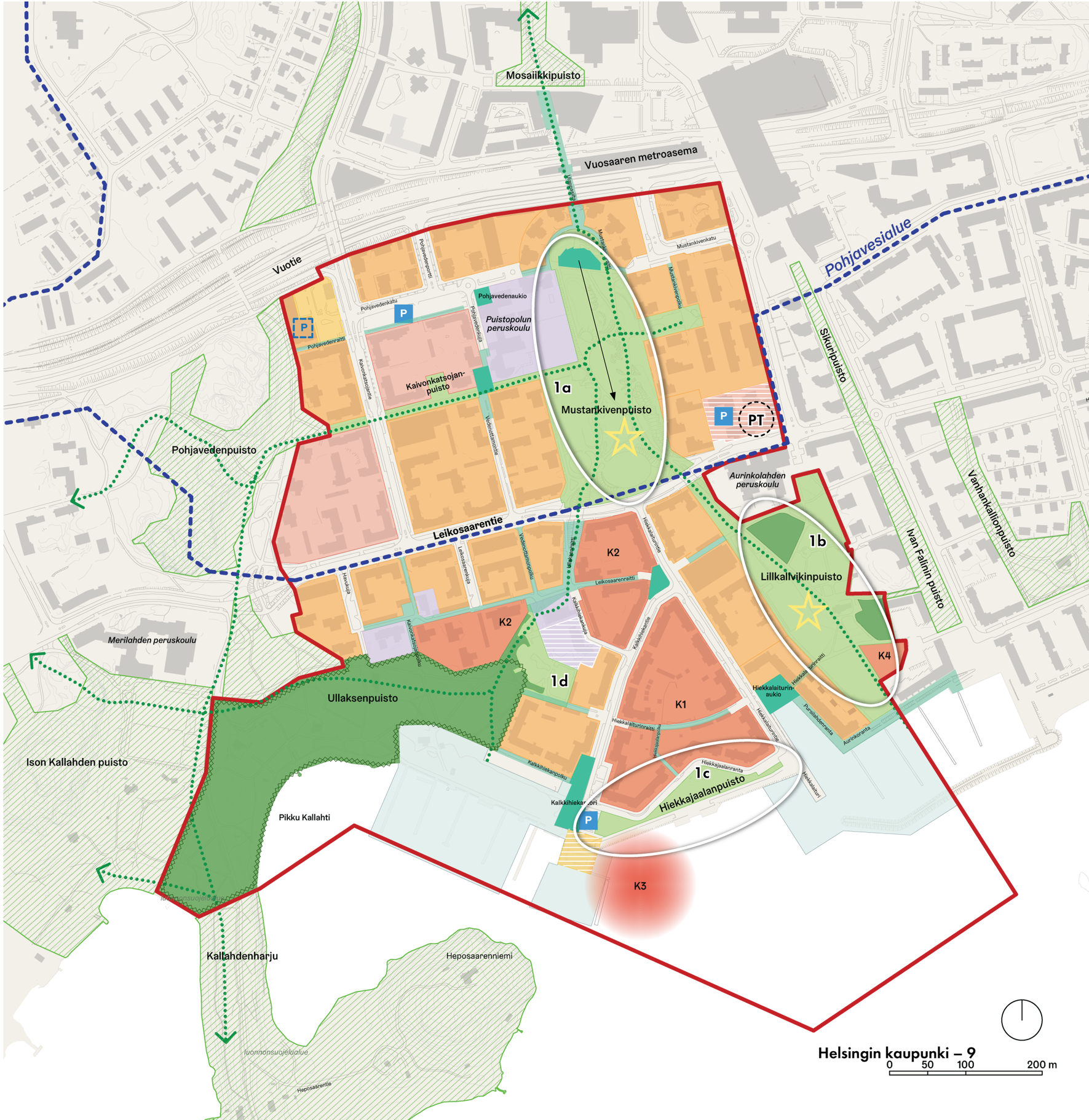
6. Asukkaat osallisiksi

Asukkaita ja muita sidosryhmiä tulee osallistaa alueen jatkosuunnitteluun aktiivisesti esimerkiksi placemaking-hankkeiden muodossa. Erityisesti julkisten tilojen ja puistojen toteutusta tulee ideoida yhdessä asukkaiden, yrittäjien ja muiden osallisten kanssa. Osallistamisessa huomioidaan Kallahden asuinalueen monikulttuurisuus ja monikielisyys.

Maankäyttö-tarkastelukartta

Maankäyttötarkastelu on karkean tason suunnitelma, joissa hahmotellaan suuntaviivat tulevalle kehittämiselle. Maankäyttösuunnitelma tarkentaa yleiskaavan tavoitteita ja edeltää asemakaavoitusta.

Helsingin yleiskaavan (2016) mukaan suurinta osaa Kallahden alueesta tulee kehittää ensisijaisesti asuntovaltaisena alueena A1. Lillkallvikin ja Mustankivenpuiston kautta kulkee viheryhteys kohti pohjoista.

Karttamerkintöjen selitteet

Asuinkorttelit - potentiaali I

Korttelialueet, jotka sijoittuvat Leikosaarentien eteläpuolelle ranta-alueen läheisyyteen. K1- ja K2-alueilla potentiaali ajoittuu noin 0–5 vuoden päähän. Uudisrakennukset ovat pääsääntöisesti 4–6 kerroksisia, ja osa rakennuksista voidaan toteuttaa pientaloina. Uudisrakennukset sovitetaan ympäröivään mittakaavaan.

Lisäksi:

K1 Nykyisellä julkisten lähipalvelurakennusten korttelialueella tutkitaan kerrostalorakentamisen mahdollisuutta. Uudisrakentamista on mahdollista täydentää pientalomittakaavaisella rakentamisella. Hiekkalaiturinraitin suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota jalankulun turvallisuuteen ja viihtyisyyteen. Autoliikenteen poisrajaamista raitilta tutkitaan.

K2 Korttelialueet, jotka sijoittuvat Saseka-talon ja uuden päiväkodin ympäristöön vanhojen päiväkotien paikoille. Rakennukset ovat pääasiassa 5–6 kerroksisia kerrostaloja, mutta rakennetta on mahdollista täydentää pientalomittakaavaisella rakentamisella. Uudisrakentamisessa kiinnitetään erityisestä huomiota maantasokerroksen elävyyteen Leikosaarenraitille päin sekä raitin ja uudisrakentamisen välisen rajan selkeyttämiseen. Kalkkihiekankujan suunnittelussa otetaan huomioon uuden päiväkotirakennuksen aiheuttamat liikennemäärämuutokset.

K3 Pikku Kallahdella Hiekkajaalanpuiston edustalla tutkitaan kelluvan asumisen mahdollisuutta.

K4 Nykyisellä pysäköintipaikkojen korttelialueella tutkitaan asuinrakentamisen mahdollisuutta uudelleensijoittamalla venesataman pysäköintipaikkoja lähialueille.

Asuinkorttelit - potentiaali II

Korttelialueet, jotka sijoittuvat Leikosaarentien pohjoispuolelle Heka-tonteille. Täydennysrakentamisen potentiaali ajoittuu noin 15–20 vuoden päähän. Uudisrakennukset ovat pääsääntöisesti 5–8 kerroksisia. Korttelialueiden suunnittelussa huomioidaan pohjavesialue välttämällä ja vähentämällä läpäisemättömiä pintoja, viivyttämällä ja imeyttämällä hulevesiä maaperään tai puhdistamalla niitä ennen hulevesiviemäriin johtamista.

Asuinkorttelit

Kallahden vuonna 1990–2009 rakentuneet korttelialueet. Rakennusten kerrosluku on pääasiassa 5–8. Pihojen peruskorjausten yhteydessä taloyhtiöitä ohjataan pohjavesialuetta huomioivaan piharakentamiseen ja hulevesien käsittelyyn sekä kasvillisuuden monimuotoisuuteen.

Maamerkkialue

Keskeinen korttelialue, joka sijoittuu Kallahden liikenteelliseen solmukohtaan ja jalankulun pääreiteille Leikosaarentielle. Maamerkkialueella:

- Korttelialue rakennetaan ympäröivää kaupunkirakennetta tehokkaampana ja toiminnallisesti sekoittuneena.
- Rakennusten kerrosluku on pääasiassa 5–8.
- Rakennukset rajaavat katutilaa ja jalankulun reittejä.
- Leikosaarentien kokoojakadun varrelle rakennusten katutasoon sijoitetaan liiketilaa tai käytöltään monipuolista muuntojoustavaa tilaa, jota voidaan käyttää toimitilana tai asukkaiden yhteistilana.
- Maantasokerroksen kaupalliset tilat avautuvat julkiseen katutilaan sisäänkäynnein ja isoin ikkunapinnoin.

Julkisten palveluiden kortteli / ohjeellinen uusi julkisten palveluiden korttelialue

Julkisille palveluille varattu korttelialue. Korttelialueille saa sijoittaa koulun ja päiväkodin lisäksi muita julkisia palveluita. Uuden päiväkotirakennuksen ulkotilat suunnitellaan saumattomaksi osaksi Ullaksenpuistoa. Kalkkihiekankujan turvallisuuteen sekä Ullaksenpuistoon johtavan kevyen liikenteen yhteyden sujuvuuteen kiinnitetään erityistä huomiota.

Satamatoimintojen ja merellisten palveluiden alue

Helsingin merellisen strategian toteuttamista tuetaan kehittämällä Kallahden rannan merellisiä virkistys- ja vapaa-ajan palveluita sekä luomalla paikkoja oleskelulle meren äärellä. Rannan luonnonmukaistamista ja kasvillisuuden lisäämistä tulvasuojelun parantamiseksi ja luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi tutkitaan. Rantareitin löydettävyys ja kytkeytyvyys osana itäisen Helsingin rantareittiä huomioidaan yhtenäisellä opastuksella erityisesti Pikku Kallahden pienvenesataman ympäristössä. Reitin valaistusta kehitetään lepakkoalueen ja paikallisen eläimistön tarpeet huomioiden.

Liike- ja toimistorakennusten korttelialue / ohjeellinen uusi liike- ja toimistorakennusten korttelialue

Ranta-alueella tutkitaan erilliseen paviljonkiin sijoitettavaa muuntojoustavaa liike- ja palvelutilaa. Uudisrakentamisessa huomioidaan nykyisten kerrostalojen näkymät sekä tulvasuojelu. Korttelialueen läpi kulkee keskeinen Kallahdenniemen ja Aurinkolahden yhdistävä kehitettävä rantareitti. Kortteli ja sitä ympäröivät julkiset ulkotilat suunnitellaan osaksi Kalkkihiekantorin hulevesiaukiota sekä uudistuvaa Hiekkajaalanpuistoa.

PT ### Tutkittava sijainti päivittäistavarakaupalle

Alueella tutkitaan päivittäistavarakaupan mahdollisuutta.

Avoimen maisematilan yli avautuva tärkeä näkymälinja

Mustankivenpuiston aukiolta merelle päin avautuva pitkä näkymä huomioidaan puiston yleissuunnitelmassa sekä uudisrakentamisen sijoittumisessa ja korkeuksissa.

Tähtikohde - virkistyspalvelut

Erityinen kaupunkikuvallisesti tai kulttuurihistoriallisesti merkittävä virkistyspalvelukohde: Lillkallvikin kartanopuisto, Mustankivenpuisto ja siihen liittyvä ympäristötaidekokonaisuus sekä esteetön leikkipuisto Mustakivi.

Vehreät jalankulun raitit ja aukiot

Kallahdelle on tyypillistä pieniin aukioihin liittyvät jalankulun raitit. Aukioita ja raitteja kehitetään kasvillisuuden, hulevesien ja toimintojen osalta. Päällystettyjä, runsaasti läpäisemätöntä pintaa sisältäviä aukioita on mahdollista muuttaa kasvillisuudeltaan monimuotoisiksi ja hulevesiä käsitteleviksi alueiksi, joilla voidaan tutkia hulevesien viivyttämistä ja puhdistamista tai ohjaamista imeytymisalueille. Suunnittelussa huomiota kiinnitetään myös raittien ja aukioiden kehittämiseen leikkiä, liikkumista ja luontokosketusta tarjoavina, lasten koulu- ja päiväkotireitteihin kytkeytyvinä ympäristöinä.

Viherverkoston alue: metsät/puistot

Metsäiset alueet säilytetään ja niiden luonnon monimuotoisuutta tuetaan. Herkkien alueiden kulumista ehkäistään tarpeeksi kattavalla ja tarkoituksenmukaisella reitistöllä sekä selkeällä opastuksella. Puistojen omaleimaisuutta vahvistetaan ja niiden kasvillisuutta ja toimintoja kehitetään. Viherverkoston jatkuvuuteen kiinnitetään huomiota ja sitä täydennetään katkoskohdissa.

Viherverkoston alue

Suunnittelualueen ulkopuolella sijaitsevat viheralueet.

Luontoarvoiltaan merkittävä alue

Tärkeäksi tunnistettu, luontoarvoiltaan moninainen alue. Ullaksenpuiston varttunut havupuuvaltainen kangas, lehto ja tervaleppäluhta sekä alueen eteläosasta alkava Natura-alue. Pikku Kallahden venesatama kuuluu koko Kallahdenniemen käsittävään lepakkoalueeseen.

Pohjavesialue

Pohjavesialueen raja. Pohjavesialueella mahdollistetaan puhtaan huleveden imeytyminen takaisin osaksi pohjavettä. Alueen suunnittelussa keskitytään läpäisemättömien pintojen vähentämiseen, hulevesien luonnonmukaiseen viivyttämiseen ja imeyttämiseen maaperään tai puhdistamiseen ennen hulevesiviemäriin ja mereen johtamista.

1x

Ykköskohde

Yleisten alueiden uudistamisessa priorisoitava ja kokonaisuutena kehitettävä julkinen ulkotila, jonka viihtyisyyteen ja kunnossapitoon kiinnitetään erityistä huomiota.

RYTY-kartoituksen yhteydessä tässä ykköskohteiksi valittujen puistojen (Mustankivenpuisto, Lillkallvikinpuisto ja Hiekkajaalanpuisto) kasvillisuus todettiin luonnon monimuotoisuusarvoiltaan keskimääräisesti heikoksi. Puistoalueet kuitenkin voisivat tuottaa Ullaksenpuistoon verrattavia lumoarvoja suhteellisen kevyillä toimenpiteillä: kasvillisuuden kerroksellisuutta parantamalla, niityttämällä ja lahopuuta lisäämällä. Koska puistot muodostavat Kallahden alueella merkittävän kokoisen alueen, niiden lumoarvoilla on vaikutusta koko alueen arvoihin.

1a Mustankivenpuisto

Kaupunginosapuisto. Kallahden keskeisin julkinen tila, joka on saanut nimensä Vuosaarelle tyypillisestä mustasta syväkivestä, gabrosta. Puisto edustaa 1990-luvun puistosuunnittelua ja sen sommitelma on pääosin hyvin säilynyt. Mustankivenpuistoa kehitetään kasvillisuudeltaan monimuotoiseksi, hulevesiä käsitteleväksi alueeksi. Puiston hulevesipainanteita ja kosteikkoalueita laajennetaan ja niiden kasvillisuutta monipuolistetaan. Puiston uudistamisessa huomioidaan sen maisemalliset arvot sekä sitä ympäröivät aukiot ja katualueet. Mustankivenpuiston länsireunassa olevan leikkipuisto Mustakiven kasvillisuuden ja latvuspeitteisyyden lisäämistä tutkitaan.

1b Lillkallvikinpuisto

Kaupunginosapuisto. Lillkallvikinpuisto, ja erityisesti sen itäosa, on historiallisesti ja puutarhataiteellisesti arvokas. Lillkallvikinpuistoa kehitetään Mustankivenpuiston tapaan kasvillisuudeltaan monimuotoiseksi, hulevesiä käsitteleväksi alueeksi. Erityistä huomiota kiinnitetään hulevesien luonnonmukaiseen viivyttämiseen ja maaperään imeyttämiseen sekä puhdistamiseen ennen mereen johtamista. Hulevesitulville erityisen altis puiston eteläosa suunnitellaan ajoittain myös meritulvia vastaanottavaksi.

1c Hiekkajaalanpuisto

Tärkeitä kehityskohteita Kallahden rannassa ovat vajaakäytöllä oleva, nurmipintainen Hiekkajaalanpuisto, rantareitin muodostama kokonaisuus sekä venesataman ympäristö. Hiekkajaalanpuistoa kehitetään viihtyisäksi, kasvillisuudeltaan monimuotoiseksi, hulevesiä käsitteleväksi rantapuistoksi, joka ajoittain vastaanottaa myös meritulvia. Rantareitti suunnitellaan osana puiston uudistamista. Hiekkajaalanpuiston uudistamisessa erityistä huomiota kiinnitetään puiston paahteisuuden vähentämiseen, Kallahden merellisen identiteetin vahvistamiseen sekä puiston toiminnallisuuden parantamiseen.

1d Ullaksenpuiston leikkipaikka

Uudistuvan Ullaksenpuiston leikkipaikan suunnittelussa huomioita kiinnitetään luonnon monimuotoisuuteen, ilmastonmuutoksen sopeutumiseen, positiivisen mikrobialtistuksen tukemiseen sekä leikkipaikan liittymiseen Ullaksenpuistoon.

VISTRA, täydentävä yhteys

Tavoitteellisen viher- ja virkistysverkoston (VISTRA) viherverkostoa täydentävä yhteys. Katualueilla yhteyden vehreyttä lisätään ja hahmottumista osana verkostoa parannetaan.

Pysäköintilaitos, ohjeellinen

Useamman tontin pysäköintiä palvelevan pysäköintilaitoksen mahdollinen sijainti. Laitoksen toteuttamismahdollisuudet tutkitaan täydennysrakentamisen jatkosuunnittelun yhteydessä.

P

Pysäköintilaitos, vaihtoehtoinen

Useamman tontin pysäköintiä palvelevan pysäköintilaitoksen vaihtoehtoinen sijainti. Laitoksen sijoittuminen suhteessa muuhun täydennysrakentamiseen ja toimintoihin tarkentuu jatkosuunnittelussa.

Kuvaus

1. Apua asumisesta

> ***On todella tärkeää, että alueelle rakennetaan lisää vetovoimaisia omistus- ja asumisoikeusasuntoja. Luontoarvojen säilyttäminen on tärkeää, mutta uskon että lisärakentamisen voi tehdä järkevällä tavalla. Esimerkkinä Aurinkolahden kanava, jota vastustettiin voimakkaasti. Alue on kuitenkin maisemoitu erittäin hienosti ja luonnonkauneutta kunnioittaen.***

> ***Alueen rahoitus- ja hallintamuotojakauman tasapainottaminen on tervetullutta (toivottavasti rakennusliikkeet saadaan tällä kertaa pysymään sopimuksessa rakentaa omistusasuntoja). Aluetta voitaisiin elävöittää myös esimerkiksi joidenkin heka-asuntojen muuttamisella opiskelija-asunnoiksi. Vaikka alueella on paljon asukkaita, palveluja on todella vähän. Toivottavasti tähän puututaan sillä, että uusiin rakennuksiin kaavoitetaan paljon liiketiloja.***

> ***2010-luvun jälkeisessä kaupunkikehityksessä on tyypillistä nähdä tiivistämisen yksioikoisena ratkaisuna korttelin "puuttuvien palasten" täydentämistä ja umpikorttelimaisten sisäpihojen muodostamista. Suunnittelualueen sisällä on kuitenkin oma 90-luvun leimansa, jossa korttelit eivät ole niin sisäänpäin kääntyneitä kuin vastaavasti Aurinkolahti on.***

Kerrokantasi-kyselyn nostoja, 2023

Kallahden suunnitteluperiaatteet - 2025

1. Apua asumisesta

Helsingin kaupunkistrategia 2025–2029

> *Asuntotuotannon ripeäksi vauhdittamiseksi Helsinki toimeenpanee erilaisia toimenpiteitä, joilla varmistetaan riittävä asuntotuotanto kasvavan väestön asuntotarpeisiin vastaamiseksi. Samalla pidämme kiinni alueiden eriytymistä estävistä ja vähentävistä asuntopoliittisista tavoitteista.*

Ominaispiirteet

Kallahti on aluerakentamisen ajan asuinalue, jossa ulkoasultaan yhtenäinen postmoderni kaupunkirakentaminen, eri luonteiset puistot ja merellisyys muodostavat omaleimaisen kokonaisuuden. Täydennysrakentamisessa kaupunkirakenne ominaispiirteineen ja arvoineen otetaan huomioon hyödyntämällä olemassa olevia tontteja ja välttämällä puistoalueille rakentamista. Rakentamisessa huomioidaan Kallahdelle ominainen ihmisen kokoinen, miellyttävää kävely-ympäristöä luova mittakaava.

Täydennysrakentaminen

Kallahden maankäyttötarkastelussa esitetyt asuinrakentamisen potentiaalialueet (asuinkortteli, potentiaali I-II) seuraavat Helsingin yleiskaavan (2016) asettamia kehittämistavoitteita. Suurin osa Kallahdesta sijoittuu yleiskaavassa asuntovaltaiselle alueelle A1, jonka korttelitehokkuus on pääasiassa yli 1,8. Toteutunut korttelitehokkuus vaihtelee Kallahdessa 0,8–1,5 välillä.

Maankäyttötarkastelussa tutkittu täydennysrakentaminen on jaettu lyhyen ja pitkän aikavälin potentiaalialueisiin. Lyhyen aikavälin potentiaalialueet käsittävät muun muassa Leikosaarentien eteläpuolen päiväkotirakennusten tontteja sekä Hiekkalaiturinraitin lähipalvelurakennusten korttelialueen. Täydennysrakentamista on tutkittu myös nykyisien asuinkortteleiden palveleville toiminnoille varatuille alueen osille. Pitkän aikavälin potentiaalialueisiin kuuluvat Leikosaarentien pohjoispuolen toiminnoiltaan sekoittunut Heka-kortteli runkolinjan pysäkkien lähettyvillä sekä päiväkotirakennuksen tontti. Uusille korttelialueille annetaan maankäyttötarkastelussa yleisiä reunaehtoja.

Kaupunki kannustaa taloyhtiöitä selvittämään yhteisomisteisten pysäköintikenttien täydennysrakentamista, ja pyrkii osaltaan löytämään keinoja pysäköinnin uudelleenjärjestämiseksi.

Asuinrakentamisessa huomiota kiinnitetään perheasuntojen painottamiseen ja asuntotyyppien monipuolistamiseen. Asuntokannan joustavuudessa on otettava huomioon monisukupolviset ja suuret perheet.

Turvallinen rakentamiskorkeus

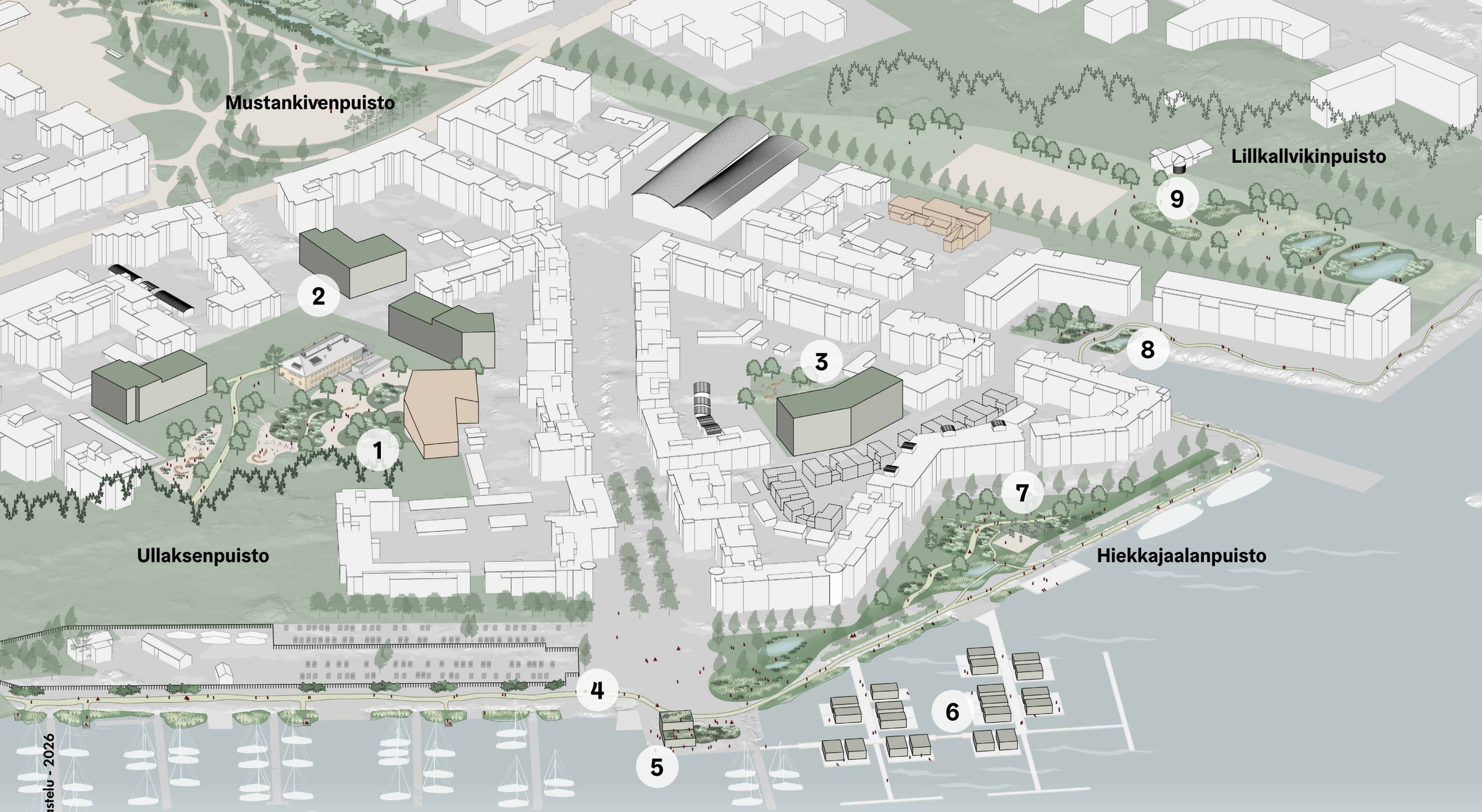
Ilmastonmuutos voimistaa osaltaan merivesitulvariskiä Helsingissä. Kallahdessa ei ole juurikaan luonnonmukaista rantaviivaa, vaan paljon jyrkkiä ja sileitä muurimaisia rantarakenteita. Tämä voimistaa aallokon vaikutusta turvallisiin rakentamiskorkeuksiin rantojen läheisyydessä, nostaen niitä merkittävästi. Nykyisin osa Kallahden rannan rakennuksista onkin turvallisen rakentamiskorkeuden alapuolella. Alueen kehittämisessä on huomioitava uusimmat arviot turvallisista rakentamiskorkeuksista. Uusia, pitkäikäisiksi tarkoitettuja rakennuksia ei saa altistaa merivesitulvariskille ja aallokon vaikutusta on mahdollista vähentää rantarakenteita muokkaamalla. Merivesitulvariski on huomioitava myös yleisesti alueen toimivuudessa (pelastusreitit, kriittisen infrastruktuurin tulvakestävyys jne.).

Miten:

→ **Uuden päiväkotiyksikön myötä asuinrakentamista on mahdollista tutkia päiväkoti Myrskyluodon ja Hippaheikin paikoilla. Asuinrakentamista tutkitaan myös Hiekkalaiturinraitilla lähipalvelurakennusten korttelialueella.**

Kuva: Maija Astikainen, 2024

1. **Uusi päiväkotirakennus ja uudistuva Ullaksenpuiston leikkipaikka**
2. **Leikosaarenraitin täydennysrakentamispotentiaali**
3. **Hiekkalaiturinraitin täydennysrakentamispotentiaali**
4. **Uudistuva rantareitti**
5. **Palvelurakennus**
6. **Kelluva asuminen**
7. **Hiekkajaalanpuiston kehittäminen kasvillisuudeltaan ja toiminnoiltaan monimuotoisemmaksi**
8. **Hiekkalaiturinaukion vehreyttäminen**
9. **Lillkallvikinpuiston kehittäminen kasvillisuudeltaan ja toiminnoiltaan monimuotoisemmaksi**

Esimerkkikuva ranta-alueen täydennysrakentamisesta

2. Palvelut paremmiksi

> ***Itäistä rantareittiä pitää kehittää, mutta sitä tulee myös markkinoida aktiivisemmin. Rantareitti on myös turisteille kiinnostava. Turistit tarvitsevat selkeät ohjeet esimerkiksi läheisistä pyörävuokraamoista. Tarvitaan myös englanninkielinen palvelukartta, johon on merkitty kahvilat yms.***

> ***Suunnittelualueella kokonaisuudessaan on todella vähän palveluta, vaikka asukkaita onkin paljon. Yksi tärkeä alueelta kokonaan puuttuva palvelu on ruokakauppa. Toivottavasti ruokakaupoille ja muillekin palveluille kaavoitetaan paljon sopivia liiketiloja. Ehdotan myös lippakioskien tuomista aukioille, ranta-alueille ja liikenteen solmukohtiin.***

> ***Päiväkotien koon kasvattaminen ja toiminnan keskittäminen on ihan fiksua verorahojen käyttöä. Seinissä ja logistiikassa äästetyt rahat voidaan laittaa siihen mikä on tärkeintä: riittävän kokoisen henkilökunnan palkkaamiseen. Suuren päiväkodin suunnittelussa pyytäisin kiinnittämään huomiota liikenteen logistiikkaan. Lapset tuodaan päiväkoteihin autoilla, työntekijät tulevat autoilla ja samoihin aikoihin vielä ruokahuolto suuntautuu parkkipaikalle.***

> ***Joidenkin päiväkotien pihoilla on melko hyvin varjostavaa ja viihtyisyyttä luovaa kookastakin puustoa, mutta jotkin pihat ovat kokonaan puuttomia. Lähes kaikkien päiväkotien pihat ovat vailla kenttä- ja pohjakerroksen kasvillisuutta. Päiväkotien ja koulujen pihoilla tulisi kiinnittää huomiota paitsi luonnon monimuotoisuuteen, myös lasten viihtyvyyteen ja ilmastonmuutoksen seurauksena yleistyvien helteiden vaikutusten lieventämiseen.***
>
> ***Faunatica, 2025***

> ***Lapsille leikkipaikka viereen oikeaa luontoa, tutkimusten mukaan se tekee lapsille hyvää. Lisäksi lapset pitävät luonnossa leikkimisestä.***

Kerrokantasi-kyselyn nostoja, 2023

2. Palvelut paremmiksi

Helsingin kaupunkistrategia 2025–2029

> *Helsinki on lasten kaupunki. Jatkamme Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallia. Helsinki toimeenpanee osaltaan kansallista lapsistrategiaa. Helsinki varmistaa lapsivaikutusten arvioinnin toimeenpanon koko kaupungissa. Edistämme iloista ja turvallista kaupunkia lapsille.*
>
> - *Jokaisella helsinkiläisellä, kaupunginosasta riippumatta, tulee olla sujuva pääsy lähiluonnon äärelle. Huolehdimme, että kaupungin viheralueet ovat kunnossa. Lisäämme vehreyttä ja viherpintaa kaupunkirakenteessa, kuten katujen varsilla, aukioilla ja muissa julkisissa ulkotiloissa.*
> - *Rakennamme uudet päiväkodit lasten ehdoilla: pienet tarvitsevat turvallisen tuntuiset tilat sekä riittävän kokoiset ja monipuoliset pihat viheralueineen. Helsinkiin tarvitaan monen kokoisia päiväkoteja, eikä kaikkien uusien hankkeiden tarvitse olla suuria päiväkoteja.*
> - *Helsinki varautuu ilmastonmuutoksen aiheuttamiin sään ääri-ilmiöihin ennakoivasti ja riskejä minimoivasti. Kokoamme tätä koskevat toimet erilliseen varautumissuunnitelmaan. Varaudumme ilmastonmuutoksen vaikutuksiin huomioimalla rankkasateisiin, tulviin ja helteisiin sopeutumisen vaatimukset kaupungin infrastruktuurissa ja kohteiden suunnittelussa. Hillitsemme kaavoituksella ja rakentamisella lämpösaarekkeita kaupungin sisä- ja ulkotiloissa. Huolehdimme siitä, että Helsingissä hulevesi-, merivesi- ja vesistötulviin varautuminen on riittävällä tasolla. Lisäämme viherrakennetta kaupunkirakenteessa.*

Vuosaareen tehdyn palvelutilaverkkoselvityksen (Granlund, 2020) toimenpide-ehdotusten mukaisesti maankäyttötarkastelussa on tutkittu uuden päiväkodin kehittämistä Kallahdessa päiväkoti Kajuutan tontilla. Suurempi yksikkö helpottaa päiväkotien toiminnan järjestämistä ja kunnossapitoa sekä mahdollistaa toiminnan laajentamisen. Samalla mahdollisestaan alueen täydennysrakentaminen. Uusi päiväkotiyksikkö yhdistää päiväkoti Myrskyluodon, Hippaheikin ja Kajuutan. Osa uuden päiväkodin yhteistiloista suunnitellaan kuntalaiskäyttöön. Suurempi päiväkotiyksikkö luo toisaalta haasteita tarpeeksi suuren päiväkodin piha-alueen ja sitä myötä kasvullisen pinta-alan toteuttamiseen.

Päiväkotiyksikön viereinen Ullaksenpuiston leikkipaikka uudistetaan uuden päiväkodin myötä.

Uusia liiketiloja ehdotetaan maankäyttötarkastelussa sijoitettavan uudisrakennusten kivijalkoihin keskeisten reittien ja julkisten tilojen yhteyteen. Palvelutilaa on myös mahdollista sijoittaa erilliseen paviljonkiin ranta-alueen laivalaiturille, jolle voimassa oleva asemakaava sallii jo nykyisellään kahvilan rakentamisen.

Luontokosketusta koulu- ja päiväkotipihoilla

Faunatican keväällä ja kesällä 2025 tekemän rakennetun ympäristön luontotyppien kartoituksen mukaan Kallahdessa lähes kaikkien päiväkotien pihat ovat vailla kenttä- ja pohjakerroksen kasvillisuutta (Faunatica 2025, 49). Raportissa todetaan, että päiväkotien ja koulujen pihoilla huomiota tulisi kiinnittää luonnon monimuotoisuuden lisäksi myös lasten viihtyvyyteen ja ilmastonmuutoksen seurauksena yleistyvien helteiden vaikutusten lieventämiseen (mt.).

Alueellisen viherkerroinlaskennan mukaan Puistopolun peruskoulun ja päiväkoti Mustakiven piha-alueet ovat lumo- ja ilmastoarvoiltaan heikkoja, keskimääräisesti jopa pysäköintialueita heikompia. Piha-alueilla oleskeluajat ovat pitkiä, ja jo siksikin niiden tuottamisen arvojen tulisi olla huomattavasti nykyarvoja korkeampia.

Kallahden päiväkotiyksikön piha-alueen suunnittelussa huomiota tulee kiinnittää paitsi luonnon monimuotoisuuteen ja ilmastonmuutoksen sopeutumiseen, myös piha-alueen liittymiseen Ullaksenpuiston leikkipaikkaan. Samalla päiväkodin viereisten Ullaksenpuiston metsäalueiden saavutettavuus päiväkoti-ikäisille lapsille sekä lisääntyvän lapsimäärän vaikutus metsänpohjan kulumiseen tulee huomioida jatkosuunnittelussa. Kulunohjauksella

metsästä voidaan tehdä lapsille elämyksellinen paikka tutustua luontoon ja sen tarjoumiin.

Tampereen kaupunki teki vuonna 2022 valtuustoaloitteen mikrobiystävällisten päiväkotipihojen pilotoinnista. Aloitteen taustalla olivat ADELE-tutkimushankkeet, joiden mukaan päiväkotipihojen vehreyttäminen kasvattaa ihmisen immuunipuolustukselle edullisten mikrobien määrää ja lajistoa (Tampereen kaupunki, 2022). Aloitteen pohjalta suunniteltuja päiväkoteja ovat esimerkiksi Tahmelan päiväkoti (suun. Arkkitehtitoimisto Q'ARK ja Nomaji maisema-arkkitehdit, 2024), jonka piha-alueella on käytetty mahdollisimman paljon luonnonmateriaaleja (Ariluoma et al., 2025). Päiväkodin kasvillisuus on suunniteltu monilajiseksi, erilaisia luontotarjoumia ja aistikokemuksia tarjoavaksi kokonaisuudeksi (mt.). Sadevettä ohjataan pihalla kivettyyn lätäkköön ja kouruihin, joista sitä voidaan käyttää leikkiin (mt.).

Kallahden uuden päiväkotiyksikön pihasta sekä sen viereen suunniteltavasta Ullaksenpuiston leikkipaikasta on mahdollista suunnitella leikkiä ja liikkumista tukeva, positiivista mikrobialtistusta tarjoava kokonaisuus, joka houkuttelee kävijöitä Kallahden ulkopuoleltakin. Päiväkodin mitoituksessa huomioidaan luontokosketuksen mahdollistavat piharatkaisut sekä Ullaksenpuiston saavutettavuus.

Uusi päiväkotiyksikkö suunnitellaan liikuntapainotteiseksi. Päiväkotirakennuksen ja sen piha-alueen tulee innostaa ja tarjota mahdollisuuksia spontaaniin, omaehtoiseen liikkeeseen. Luonnonelementit, kuten puunrungot ja kivet tarjoavat Tahmelan päiväkodin mallin mukaisesti pohjan lasten leikille, liikkumiselle ja motoristen taitojen kehittymiselle. Liikkumisen mahdollistamisen ja siihen innostaminen lapsille ja nuorille virikkeellisiksi suunnitelluilla, laadukkailla ulkoalueilla on erityisen tärkeä tavoite Kallahdessa, jossa alueellisen eriytymisen ehkäisy on avainasemassa.

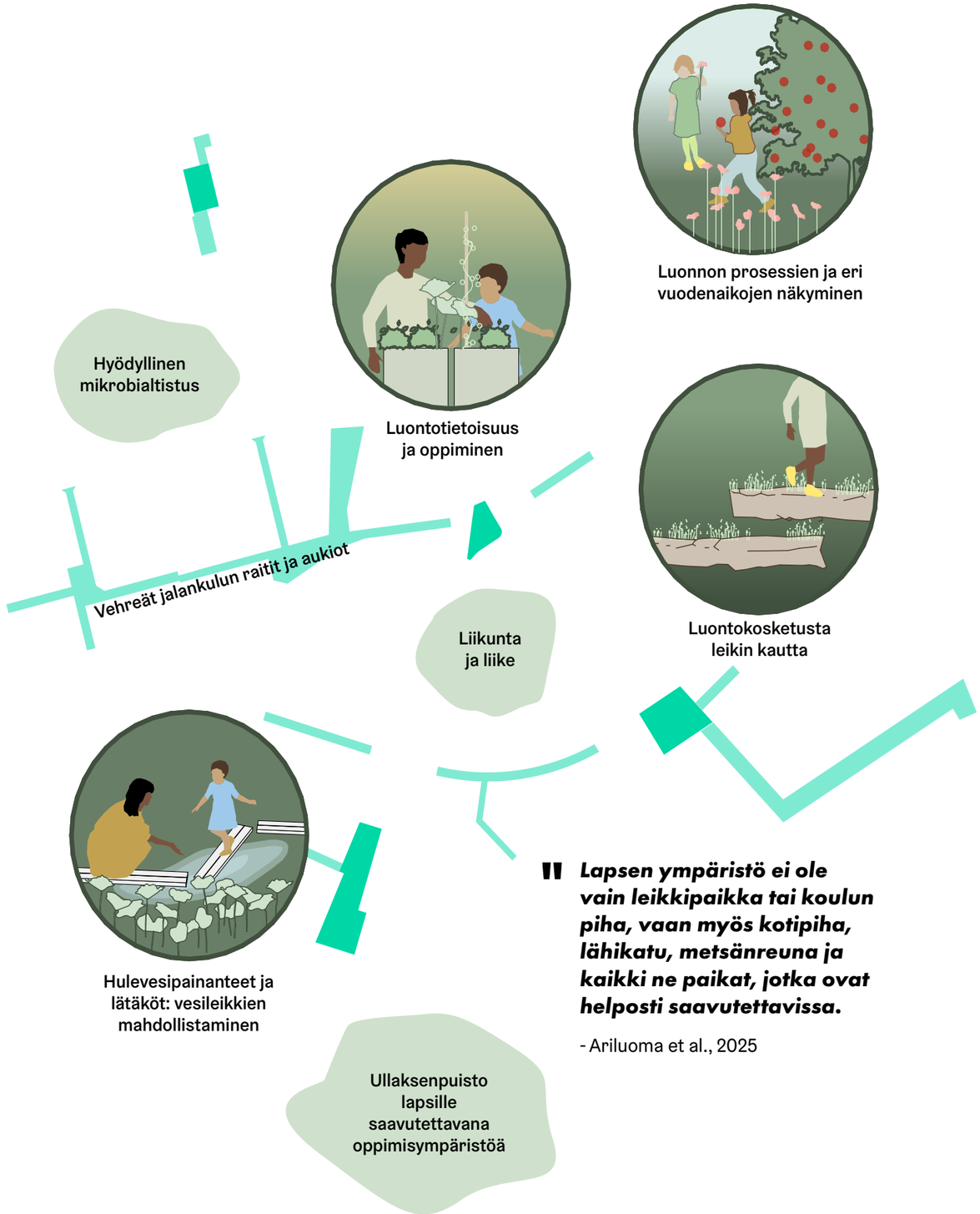
Vehreät jalankulun raitit ja aukiot

Suunnittelualueella on seitsemän kunnallista ja neljä yksityistä päiväkotia, perhetalo, koulu ja nuorisotalo sekä nuorille suunnattu seikkailutalo. Lisäksi alueella sijaitsee Mustankiven leikkipuisto, Ullaksenpuiston leikkipaikka sekä leikkipaikat päiväkotien pihoilla. Koska lapsille ja nuorille suunnattuja tiloja ja palveluja on alueella useampia, tulee katualueiden turvallisuuteen ja toiminnallisuuteen kiinnittää erityistä huomiota.

Maankäyttötarkastelussa ehdotetaan Kallahdelle tyypillisten pienten aukioiden ja jalankulun raittien kehittämistä kasvillisuuden, hulevesien ja toimintojen osalta. Suunnittelussa huomiota kiinnitetään kehitettävien alueiden kytkeytymiseen alueen viherverkostoon sekä koulu- ja päiväkotiympäristöihin. Tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden, läpäisevien pintojen ja hulevesien käsittelyn lisääminen ja parantaminen sekä lasten kannustaminen liikkumiseen ja hyödyllistä mikrobialtistusta tarjoavaan luontokosketukseen. Katualueiden ja aukioiden kehittämisen painopistealueet määritellään jatkosuunnittelussa.

Miten:

- → **Uuden päiväkodin piha-alueen ja Ullaksenpuiston leikkipaikan suunnitteleminen monimuotoisen kasvullisen pinta-alan mahdollistaviksi, hyödyllistä mikrobialtistusta tarjoaviksi ympäristöiksi.**
- → **Kallahden pienten aukioiden ja jalankulun raittien kasvillisuuden, hulevesien käsittelyn ja toiminnallisuuden kehittäminen.**
- → **Mahdollisten placemaking-hankkeiden ja lapsivaikutusten arvioinnin kytkeminen osaksi katualueiden suunnittelua.**

> ***Lapsen ympäristö ei ole vain leikkipaikka tai koulun piha, vaan myös kotipiha, lähikatu, metsänreuna ja kaikki ne paikat, jotka ovat helposti saavutettavissa.***
>
> - Ariluoma et al., 2025

Ideakaavio uuden päiväkodin piha-alueen ja sen ympäristön pääteemoista

Visiokuva Kallahden uudesta päiväkodista ja sen ympäristöstä. Kuvitus: Oleg Boreysho, 2025

3. Yleiset alueet yhteisiksi

> ***Kalkkihiekantoria voisi kohentaa. Vaikka ympärivuotinen sauna, kelluva kahvila tms kohentaisi ilmettä. Nyt se on tylsä parkkipaikka. Kaunissaaren lauttaliikennekin on siirtynyt sieltä Aurinkolahden aukiolle.***

> ***Tavoitteet kuulostavat hyviltä, etenkin merellisyyden ja rantareitin kehittäminen. Mielestäni tärkeimpiä paikkoja ovat juurikin rantareitin varsi, mutta myös puistot ja pienet aukiot. Aukioita voisi kehittää myös lisää pienten tapahtumien ja liikkuvien ruokamyyjien tarpeisiin esimerkiksi tuomalla niihin mahdollisuus käyttää sähköä. Toivon, että yhteisistä alueista pidettäisiin tulevaisuudessa parempaa huolta. Alueelta löytyy nykyisellään esimerkiksi ulkokuntosali, jonka laitteita on korjattu ilmastointiteipillä ja ovat töhritty ja kasvavat levää (Ison Kallahden ulkokuntoilupaikka) sekä suihkulähde, joka on ollut epäkunnossa viimeiset kymmenen vuotta (Mustankivenpuiston pohjoisosassa).***

> ***Rantareittiä pitäisi kehittää kansanterveys edellä: kyllä kävelylle ja pyöräilylle, tiukka ei sähkö- ja polttomoottorivehkeille. Kunnon ulkokuntosali olisi kiva. Veneiden säilytys pois, rantatontit on siihen liian arvokkaita.***

> ***Rantareitti on veneiden talvisäilytyspaikan kohdalla synkkä ja vaarallisenkin oloinen. Veneet voisi kyllä siirtää ja ottaa tilan yhteiseen käyttöön vaikka leikkipuistona.***

> ***Kaupungista puuttuu levähdyspaikkoja vanhuksille. Siis penkkejä, joille voi istahtaa kun on lähtenyt ulkoilemaan. Talojen pihoilla on penkkejä, mutta ei niille voi mennä koska ne ovat yksityisaluetta. Jalkojen lepuuttamiseen riittäisi sopiva kivi tai puupökkelö, sillä mukanaan voisi kantaa kevyttä muovista istuinalustaa. […] Vanhojen ihmisten liikkuminen edellyyttää levähdyspaikkojen löytymistä.***

> ***Hiekkalaiturinaukiolle on tehtävä jotain. Se on totaalisen kuollut paikka. Hämmästyttävää kyllä, se aurataan reunasta reunaan, vaikka kulkutie riittäisi ja toisaalta ihmisten oikeasti käyttämät kulkutiet jätetään auraamatta. Miksi aukio on rakennettu? Se olisi hieno paikka ravintolalle. Hiekkajaalanpuiston nurmikkoa ei ole voinut vuosiin käyttää virkistykseen hanhien vuoksi. Ehdotan että se kedotetaan; saisimme luonnonkukkia ja hanhet poistuisivat! Rantareitti on tavattoman suosittu!***

> ***Nuorille paikkoja joissa olla ja harrastaa ja samaan yhteyteen nuorisotyöntekijöille tila josta käsin voivat työskennellä.***

Kerrokantasi-kyselyn nostoja, 2023

3. Yleiset alueet yhteisiksi

Helsingin kaupunkistrategia 2025–2029

> *Merellisten palveluiden ja virkistysmahdollisuuksien tulee olla kaikkien ulottuvilla. Edistämme saarien saavutettavuutta, vesiliikenteen kehittymistä, rantojen ja saarien infrastruktuurin vahvistumista, meren äärellä olevien palveluiden kasvua ja virkistysmahdollisuuksien parantamista. Vahvistamme pienveneilyn ja muun omaehtoisen vesillä liikkumisen edellytyksiä. Vaalimme ainutlaatuista saari- ja meriluontoamme.*
>
> • *Turvaamme vesiluonnon monimuotoisuuden. Kiinnitämme huomiota erityisesti Itämeren ja merenalaisen luonnon suojelemiseen.*

Merenranta - maisema ja virkistys

Kallahdessa tärkeä koko aluetta koskeva tavoite on merellisyyden tuominen näkyväksi. Kallahti ei sijainnistaan huolimatta hahmotu erityisen merellisenä asuinalueena. Osasyitä tähän voivat olla rannan julkisten toimintojen ja sitä kautta vetovoiman vähäisyys sekä meren heikko näkyvyys alueella. Ison osan rannasta vie nykyisellään venesatamatoimintojen alue.

Rantareitin varrelle on mahdollista muodostaa vetovoimaisia toimintoja, jotka kutsuvat ja palvelevat sekä Kallahden asukkaita että muita rantareitin käyttäjiä. Tällaisia toimintoja voisivat olla esimerkiksi kahvila, puisto, ulkokuntosali tai uimapaikka. Myös pääsy merelle esimerkiksi reittiveneellä tai vuokratulla kajakilla parantaisivat meren saavutettavuutta, jos käytössä ei ole omaa venettä.

Kallahden merenranta on suurelta osin rakennettua, kovapintaista ympäristöä. Rantareitin rakennettu osuus kulkee vedenpintaa korkeammalla tasolla, eikä mahdollista veden ääreen pääsyä.

Rantavyöhykkeen tulisi palvella paremmin merellistä virkistyskäyttöä. Rantareitin elämyksellisyyttä voidaan lisätä rantavyöhykkeen monipuolistamisella ja mahdollistamalla pääsy veden äärelle esimerkiksi matalammalle sijoitetuilla laitureilla. Merellisiä virkistysmahdollisuuksia on mahdollista lisätä esimerkiksi tarjoamalla oleskelumahdollisuuksia kuten viihtyisämpiä puistoja, aukioita ja eri ikäryhmiä palvelevia toimintoja ja pysähdyspaikkoja.

Tärkeitä kehityskohteita Kallahden rannassa ovat vajaakäytöllä oleva Hiekkajaalanpuisto, rantareitin muodostama kokonaisuus sekä venesataman ympäristö. Myös aukiot ja vajaakäyttöiset pysäköinti- ja veneensäilytysalueet voivat tarjota mahdollisuuksia esimerkiksi väliaikaisten, kausiluontoisten toimintojen kehittämiseen.

Hiekkajaalanpuistoa voidaan kehittää viihtyisäksi, kasvillisuudeltaan monimuotoiseksi, hulevesiä käsitteleväksi rantapuistoksi, joka ajoittain vastaanottaa myös meritulvia.

Miten:

- → **Rantareitin kokonaisvaltainen kehittäminen lisäämällä ja monipuolistamalla ranta-alueen kasvillisuutta ja toimintoja.**
- → **Ulkoliikuntapalveluverkoston kehittäminen rannassa esimerkiksi laadukkaan ulkokuntosalin perustamisella rantareitin varrelle.**
- → **Oleskelupaikkojen luominen meren äärelle.**

4. Liikkuminen kestäväksi

> ***Tärkein reittini kulkee Aurinkolahdesta Kallahden koirapuistoon korttelin läpi. Takaisin tullessa saatamme tulla rannan kautta, mutta yleensä se on liian tylsä ja tuulinen reitti. Tämän korttelikujan varrella on kivoja etupihoja. Mutta mitä on tarkoitus olla korttelin keskiosassa? Voisiko olla lisää pientalomaista asumista?***

> ***Kallahti pitää ulkoilun näkökulmasta nähdä osana kallahdenniemen aluetta. Olennaista turvalliset pyöräily-yhteydet Aurinkolahden suunnasta niemenkärkeen. Nyt on välillä aika villiä meno. Kävelyreitille ei mahdu ja liikenteen seassa on ahdasta kun ei autotkaan kunnolla mahdu kahteen suuntaan. Samoin pyöräilyreittejä Ramsinniemen suuntaan voisi kehittää. Nyt on reitit semmoisia maastopyöräreittejä. Yhteys vartiosaareen ja sieltä länteen kannattaa huomioida rantateitin pyörien määrän kasvua arvioitaessa.***

> ***Rantareitti ei nykyisellään sovi pyöräilylle kovinkaan hyvin. Tulevaisuudessa toivottavasti pyöräily lisääntyy, sen voisi huomioida.***

> ***Kevyen liikenteen väylillä kulkee vanhempia lapsiensa kanssa, ihmisiä koirien kanssa, rollaattorin ja pyörätuolin käyttäjiä eli jalankulkijoita, joiden puolia tulisi myös pitää. Vuosaaressa hienoa on se, että täällä pääsee kävellen joka paikkaan.***

Kerrokantasi-kyselyn nostoja, 2023
Kuva: Maija Astikainen, 2024

4. Liikkuminen kestäväksi

Helsingin kaupunkistrategia 2025–2029

> *Keskitymme Helsingin hyvinvointisuunnitelmassa erityisesti hyvinvointierojen kaventamiseen sekä arkiliikkumisen ja liikunnallisen elämäntavan edistämiseen.*
>
> • *Toimivan arjen ytimessä on sujuva liikkuminen. Pidämme huolen siitä, että Helsingissä pääsee kulkemaan kätevästi jalan ja eri kulkumuodoilla. Eri elämäntilanteissa erilaisilla kulkutavoilla on oma paikkansa ihmisten arjessa. Kaupunkia ja sen liikennejärjestelmää suunniteltaessa yhteensovitamme helsinkiläisten erilaiset liikkumistarpeet.*

Jalankulun yhteydet

Alueen keskeisiä jalankulun yhteyksiä pyritään kehittämään. Näiden sujuviin reitteihin ja viihtyisiin katutiloihin tulisi panostaa, jotta liikkuminen ja ulkoilu alueella olisi mielekkäämpää ja turvallisempaa. Kadunylitysjärjestelyjä suunnitellaan jalankulkijoille turvallisiksi ja sujuviksi.

Pyöräliikenne

Pyöräliikenteen reittien jatkuvuuteen kiinnitetään huomiota. Pyöräliikenteen tavoiteverkon mukaisesti Leikosaarentie ja Kaivonkatsojantie kuuluvat tavoiteverkkoon, jolle on tarkoitus toteuttaa tulevaisuudessa yksisuuntaiset järjestelyt. Pyöräliikenne kulkee pääsääntöisesti asuntokaduilla ajoradalla täydentäen pyöräliikenteen pääverkkoa.

Joukkoliikenne

Lähin metroasema alueelta on Vuosaaren metroasema, joka sijaitsee aivan alueen pohjoisreunan välittömässä läheisyydessä. Alueella palvelle runkolinja 560 (Rastila (M) - Myyrmäki), jonka reitti kulkee suunnittelualueen läpi itä-länsi suunnassa Leikosaarentietä. Lisäksi alueella palvellee lähipalvelulinjoja sekä yölinjat.

Pysäköinti

Nykyisellään pysäköinti tukeutuu maantasopysäköintiin tonteilla sekä pysäköintilaitoksiin. Täydennysrakentamisen yhteydessä tutkitaan mahdollisuutta keskitetyn pysäköinnin laitosten rakentamisesta. Kadunvarsipysäköinti varataan vieras- ja asiakaspysäköintiin (aikarajoituksin).

Ajoneuvoliikenne

Aluetta palvelee kokoojakadut Leikosaarentie ja Kaivonkatsojantie sekä useat alueen tonttikadut. Täydennysrakentaminen tukeutuu nykyiseen katuverkkoon. Suunnittelun edetessä huolto- ja pelastusliikenteen toimivuus varmistettava tuleville sekä olemassa oleville asuintonteille.

Vuosaaren liikenneturvallisuusselvityksen (2023) toimenpiteissä Pohjavedenkadun ylittävä suojatie Kaivonkatsojantien risteyksessä ja Pohjavedenportin ylittävä suojatie Vuotien risteyksessä ehdotetaan toteutettavan ylijatkettuna jalkakäytävinä. Lisäksi Pohjavedenkadulle ja Pohjavedenportin risteykseen ehdotetaan korotettua risteystä. Toimenpiteillä parannetaan kadunylitysten turvallisuutta, alennetaan ajonopeuksia ja pyritään vähentämään läpiajoliikennettä koulun lähialueella.

Suojateiden turvallisuutta ehdotetaan parannettavan alentamalla nopeusrajoitusta 30 kilometriin tunnissa Mustankivenkadulla ja Iliuodontiellä. Lisäksi Mustankivenkadulta ehdotetaan poistettavan toinen kääntymiskaista Vuotien risteyksestä.

Leikosaarentien ja Iliuodonpihan kulmassa sijaitsee Aurinkolahden peruskoulun toimipiste, joten risteysalueen turvallisuuteen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Erityisesti jalankulkijoiden turvallisuuden parantamiseksi ehdotetaan samansuuntaisten ajokaistojen määrän vähentämistä kahdesta yhteen risteyksen pohjois- ja länsihaaralla, ajoratojen kaventamista risteysalueella ja risteysalueen muuttamista korotetuksi risteykseksi. Lisäksi Iliuodonpihan ylittävä suojatie ehdotetaan toteuttavan ylijatkettuna jalkakäytävänä ja Leikosaarentien ylittävälle suojatielle Mustankivenpolun kohdalla ehdotetaan tyynyhidasteita. Toimenpiteiden tarkemmassa suunnittelussa huomioidaan pyöräliikenteen tavoiteverkon mukaiset pyöräliikenteen yksisuuntaiset järjestelyt Leikosaarentielle. (Utriainen & Ratinen, 2023.)

Kuva: Maija Astikainen, 2024

5. Luontoarvot lähelle

> ***I dream a more holistic relationship to our nature, not with isolated islands of biodiversity in nature "reserves" but where urban spaces are also vibrant biodiversity corridors with blue and green pathways of possibility for other local aquatic species and local plants to thrive together with humans. French and Danish cities already have biodiversity corridors under consideration in all new planning conversations. Could this happen in Kallahti?***

> ***Metsä- ja puistoalueet turvaan rakentamisen tieltä!!! Mustakivenpuistoa tai Lill Kalvikin puistoon voisi luoda esimerkiksi kukkaketoja pörriäisten virkistämiseksi. Ihmiset virkistyvät parhaiten mahdollisimman luonnontilaisen luonnon äärellä.***

> ***Lillkalvikinpuiston luistelukentän eteläpuolelle voisi istuttaa puita, esim mäntyjä joita alueella luonnostaan kasvaa. Nurmialue on turhan avoin ja hyvin tuulinen. Pensaatkin voisi olla hyvä, niin hanhet eivät viihtyisi. Tai vaihtoehtoisesti antaa nurmen kasvaa niityksi, jotta hanhet eivät ulostaisi nurmea käyttökelvottomaksi.***

Kerrokantasi-kyselyn nostoja, 2023

5. Luontoarvot lähelle

Helsingin kaupunkistrategia 2025–2029

> *Lisäämme luontoa ja vehreyttä jo rakennetuilla alueilla. Laadimme toimenpideohjelman rakennetun ympäristön viherryttämiseksi uusilla alueilla sekä suositukset riittävälle latvuspeittävyydelle ja riittävän vettä imevän pinta-alan määrän aikaansaamiseksi kaikilla Helsingin alueilla.*
>
> - *Jokaisella helsinkiläisellä, kaupunginosasta riippumatta, tulee olla sujuva pääsy lähiluonnon äärelle. Huolehdimme, että kaupungin viheralueet ovat kunnossa. Lisäämme vehreyttä ja viherpintaa kaupunkirakenteessa, kuten katujen varsilla, aukioilla ja muissa julkisissa ulkotiloissa.*
> - *Helsinki varautuu ilmastonmuutoksen aiheuttamiin sään ääri-ilmiöihin ennakoivasti ja riskejä minimoivasti. Kokoamme tätä koskevat toimet erilliseen varautumissuunnitelmaan. Varaudumme ilmastonmuutoksen vaikutuksiin huomioimalla rankkasateisiin, tulviin ja helteisiin sopeutumisen vaatimukset kaupungin infrastruktuurissa ja kohteiden suunnittelussa. Hillitsemme kaavoituksella ja rakentamisella lämpösaarekkeita kaupungin sisä- ja ulkotiloissa. Huolehdimme siitä, että Helsingissä hulevesi-, merivesi- ja vesistötulviin varautuminen on riittävällä tasolla. Lisäämme viherrakennetta kaupunkirakenteessa.*

Viherrakenteen yleiskuvaus

Kallahden viherrakenne koostuu rakennetuista puistoalueista, metsäisistä alueista ja rantavyöhykkeestä. Yhteydet viherrakenteen eri osien välillä toteutuvat pääasiassa katuja pitkin. Katujen vähäinen kasvillisuus heikentää yhteyksiä ja viherverkoston toimivuutta.

Tärkeimmät rakennetut puistoalueet ovat merenrantaan puistoyhteyden muodostavat, avoimet ja erilaisia toimintoja tarjoavat Mustankivenpuisto ja Lillkallvikinpuisto. Jälkimmäisen itäpuolella sijaitsee Villa Lill Kallvikin huvilaympäristö. Lisäksi merenrannassa sijaitsee nurmipintainen ja kapea Hiekkajaalanpuisto. Merkittävimpiä metsäisiä viheralueita ovat Kallahdenharjun luonnonsuojelualueeseen ja Pohjanvedenpuistoon yhteydessä oleva Ullaksenpuisto sekä Lill Kallvikin huvilaympäristöä reunustava puustoinen alue.

Osa Kallahden alueen viheralueista on luokiteltu arvoympäristöiksi. Mustankivenpuisto edustaa 1990-luvun puistosuunnittelua. Se on vahvailmeinen ja kaupunkirakenteellisesti keskeinen puisto, jonka yleisilme on jokseenkin hyvin säilynyt. Lillkallvikinpuisto ja erityisesti sen itäosa edustaa historiallisesti ja puutarhataiteellisesti arvokasta puistoa. Lisäksi Ullaksenpuistossa sijaitsee Villa Ullas, joka on yksi Vuosaaren vanhimpia rakennuksia.

Merenranta on tärkeä osa Kallahden viherrakennetta, joskin nykytilassaan se on pääasiassa rakennettua ja huomattava osa siitä on satamatoiminnoille varattua.

Alueen tärkeimmät viheryhteydet ovat pohjois-eteläsuuntainen yhteys Mustankivenpuistosta Lillkalvikinpuistoon sekä merenrannassa Kallahdenharjun ja Lillkalvikinpuiston välinen yhteys. Molemmat yhteydet kytkevät alueen osaksi laajempaa viherverkostoa. Yhteydet Mustankivenpuistosta Pohjavedenpuistoon ja Ullaksenpuiston itäosiin täydentävät verkostoa, mutta nykytilassaan yhteydet eivät hahmotu riittävän selkeästi.

Viherrakenteen kehittämisen tavoitteet

Viherrakenteen kehittämisessä tärkeitä tavoitteita ovat etenkin ilmastonmuutokseen sopeutuminen, pohjavesialueen suojelu, vehreyden ja viihtyisyyden lisääminen sekä kulttuurihistoriallisten arvojen vaaliminen. Tärkeää on myös viherverkoston vahvistaminen katujen ja aukioiden kasvillisuutta kehittämällä. Tavoitteisiin vastaamiseksi puisto-, aukio- ja katualueiden kasvillisuutta monimuotoistetaan ja läpäisemättömän pinnan osuutta vähennetään.

Metsäisten alueiden säilymiseen ja niiden luonnon monimuotoisuuden tukemiseen kiinnitetään huomiota. Herkkien alueiden kulumista voidaan ehkäistä tarpeeksi kattavalla ja tarkoituksenmukaisella reitistöllä sekä selkeällä opastuksella. Koska suurin

Kuva: Maija Astikainen, 2024

osa Kallahden alueesta on rakennettua ympäristöä, luonnonmukaisena säilyneet alueet ovat erityisen arvokkaita.

Kallahden alueella asuinkorttelit muodostavat merkittävän osan alueen viherrakenteesta ja siksi niillä on huomattava merkitys alueen luonnon monimuotoisuuden ja ilmastoviisauden näkökulmasta. Alueen luontotyyppien kartoituksessa todettiin, että pihojen kasvillisuutta on pinta-alallisesti enemmän kuin mitä Lillkallvikin-, Mustankiven ja Hiekkajaalanpuistoissa on yhteensä. Asuinkortteleiden piha-alueiden kasvillisuutta ja hulevesien hallintaa kehitetään rakentamis- ja peruskorjaushankkeiden yhteydessä tämä huomioiden ja kaupungin vihertehokkuusvaatimusten mukaan.

Kallahden merellistä identiteettiä korostetaan ja merenrannan roolia osana viherrakennetta kehitetään. Satamatoimintojen alueilla ja rantareitin varren aukiolla kasvillisuuden määrän lisäämistä tutkitaan. Rantareitin jatkuvuutta ja monimuotoisuutta niin kasvillisuuden kuin toimintojenkin osalta kehitetään.

Tulevaisuuden puistot ja aukiot

Kallahden rakennetuissa puistoissa korostuvia piirteitä ovat avoimuus ja laajat yhtenäiset nurmialueet. Kulttuurihistorialliset kerrostumat ja ympäristötaide ovat myös keskeisiä arvoja etenkin Mustankivenpuistossa ja Villa Lill Kallvikin huvilaympäristössä. Avoimuuden ja pitkien näkymien säilyttämisen ohella, puistoja tulee kehittää ilmastonmuutokseen sopeutumisen näkökulmasta.

Ympäristöään matalammalla sijaitsevien Mustankivenpuiston ja Lillkallvikinpuiston avoimia osia kehitetään yhtenäiseksi mereen johtavaksi tulvareitiksi, joka voi tarvittaessa vastaanottaa suuria sademääriä ja hulevettä. Tulevaisuudessa voidaan tutkia mahdollisuuksia johtaa osa nykytilassa hulevesiviemäreissä mereen johdettavista vesistä puistoon.

Asukkaat ovat toivoneet Kallahteen muun muassa lisää varjostavaa puustoa, kukkivia kasveja ja penkkejä. Puuston luoma monikerroksisuus parantaa useimpien kasvien kasvuedellytyksiä ja vähentää paahteisuutta, mikä tekee kaupunkitilasta saavutettavamman etenkin haavoittuvaisille ihmisryhmille, kuten lapsille ja vanhuksille. Erityisesti avoimien leikkipuistojen ja leikkipaikkojen kasvillisuuden laatuun ja latvuspeitteisyyteen kiinnitetään huomiota. Nykytilassa näiden alueiden lumo- ja ilmastoarvot jäävät alueella melko heikoiksi. Kasvillisuuden monipuolisuus ja kerroksellisuus lisää myös elinympäristöjä ja -mahdollisuuksia eri eliölajeille.

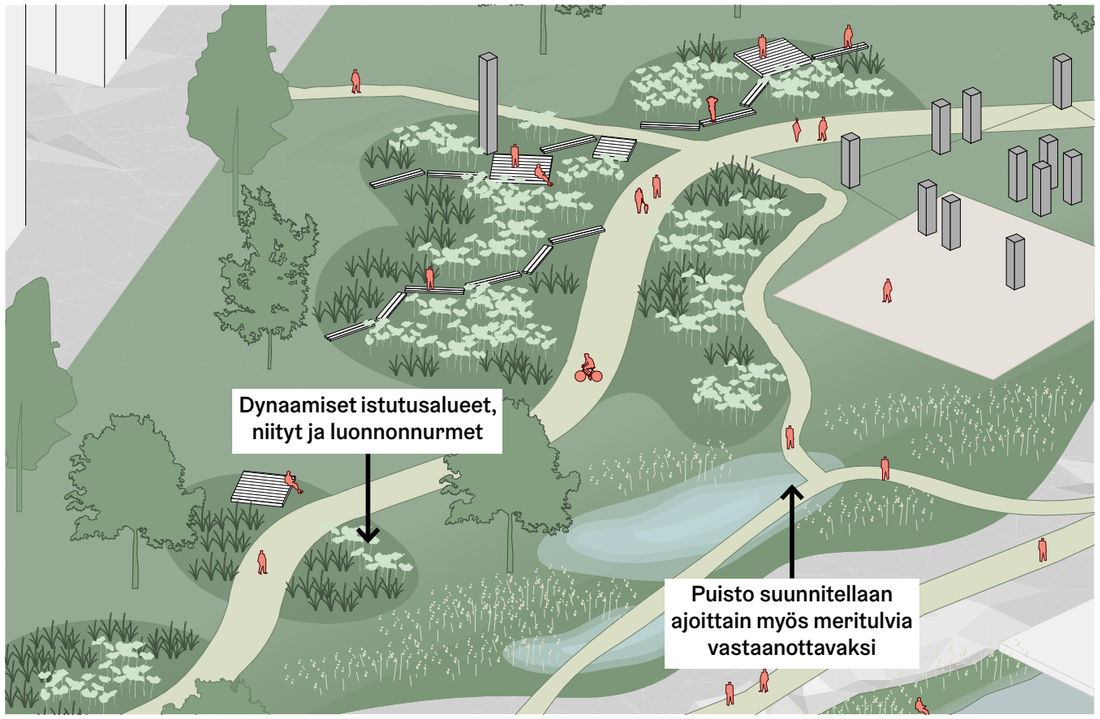
Kallahdessa on runsaasti eri kokoisia aukioita, joiden käyttötarkoitus on epäselvä. Aukioilla saattaa olla kausiluontoista merkitystä oleskelualueena, esimerkiksi ravintolan terassialueena, lumenvarastointialueena tai väliaikaisena pysäköintialueena, mutta niissä on paljon kehittämispotentiaalia kasvillisuuden ja toimintojen osalta. Suurempien aukioiden liittämistä osaksi Kallahden luontolähtöistä hulevesien käsittelyverkostoa voidaan tutkia.

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja pohjavesialue

Ilmastonmuutoksen ennustetaan lisäävän muun muassa rankkasateita, hulevesi- ja meritulvia sekä kesäaikaisia kuivia hellejaksoja etenkin rakennetuissa ympäristöissä. Kallahden alue sijoittuu merenrannalle ja on pääosin rakennettua ja kovapintaista. Alueen pohjoisosassa on myös pohjavesialue, joka on luokiteltu kriisiajan varavedenottamoksi. Edellä mainitut ominaisuudet tekevät Kallahdesta kohteen, jossa ilmastonmuutokseen varautuminen on tärkeää.

Pohjavesialue asettaa omat vaatimuksensa alueen suunnittelulle. Pohjaveden luontainen uusiutuminen on mahdollistettava, mutta toisaalta pohjaveden muodostumisalueella ei saa imeyttää likaisia hulevesiä. Kallahden pohjaveden pinnan tason on havaittu laskeneen ja laadun heikentyneen 2000-luvulla (Uudenmaan ympäristökeskus, 2003), mikä kytkeytyy alueen läpäisemättömän pinnan korkeaan osuuteen. Kallahden valuma-alueilla on Helsingin mittakaavassa poikkeuksellisen paljon vettä läpäisemätöntä pintaa myös sellaisissa paikoissa, kuten pihoilla, puistoissa, leikkipaikoilla, koulujen ja päiväkotien pihoilla ja autoliikenteeltä vapailla aukioilla, joilla muodostuva hulevesi voisi olla riittävän puhdasta maaperään imeytettäväksi myös pohjavesialueella. Nykyisin pohjavesialueen hulevedet ohjataan kuitenkin sellaisenaan hulevesiviemäriverkostoon, jonka purkupisteet vesistöön sijaitsevat maankäyttötarkastelualueen eteläosassa Aurinkorannassa, Hiekkalaiturintien päässä ja Hiekkajaalanrannassa. Näin hulevesiin valuma-alueella päätyneet epäpuhtaudet kulkeutuvat mereen. Samalla pohjaveden pinnan taso laskee ja vedenlaatu heikkenee.

Etenkin pohjavesialueilla ja vesistöjen äärellä sijaitsevissa kaupunginosissa ilmastonmuutoksen varautumisen kannalta on olennaista huomioida luonnollinen veden kierto. Kallahden alueen suunnittelussa tulisi keskittyä jatkossa tarpeettomien läpäisemättömien pintojen vähentämiseen ja välttämiseen, hulevesien luonnonmukaiseen viivyttämiseen ja imeyttämiseen maaperään tai puhdistamiseen ennen hulevesiviemäriin ja mereen johtamista. Hulevesien luonnonmukaisesta hallinnasta Kallahden alueella olisi tarpeen tehdä kokonaisvaltainen yleissuunnitelma kattaen myös yksityiset alueet ja katuympäristöt samalla korostaen alueen erityispiirteitä pohjavesialueena sekä merellisenä kaupunginosana.

Hiekkajaalanpuiston suunnitteluperiaatteita

Miten:

- **Alueen suunnittelussa painotetaan hulevesien luonnonmukaista viivyttämistä ja imeyttämistä maaperään. Läpäisemättömien pintojen määrää vähennetään.**
- **Puistojen läpi kulkevaa, mereen johtavaa yhtenäistä tulvareittiä kehitetään vastaamaan muuttuvan ilmaston lisääntyviin sadetapahtumiin.**
- **Puistoalueiden kasvillisuutta monipuolistetaan**
- **Aukioista ja katualueista kehitetään vehreämpiä ja viihtyisämpiä. Kasvillisuutta lisätään ja monipuolistetaan.**

1. **Mustankivenpuiston aukion vehreyttäminen.**
2. **Mustankivenpuiston kehittäminen hulevesi- ja tulvavesiä vastaanottavaksi kasvillisuudeltaan monimuotoiseksi puistoksi.**
3. **Leikkipuisto Mustakiven kasvillisuuden ja puuston lisääminen sekä kehittäminen kasvillisuudeltaan monimuotoisemmaksi.**
4. **Puistopolun peruskoulun, päiväkoti Mustakiven ja Kallahden nuoristotalon piha-alueiden kasvillisuuden lisäämisen tutkiminen.**

Esimerkkikuva Mustankivenpuiston kehittämisestä

Lähteet

Ariluoma M., Jalava L., Moinel C. (2025). Alku: lapsiystävällistä maisema-arkkitehtuuria. Nomaji maisema-arkkitehdit Oy.

Clarke, R. (2022). School streets: putting children and the planet first – A political economy analysis of the rise of school streets in Europe and around the world. FIA Foundation / Child Health Initiative. Saatavissa: https://www.fiafoundation.org/resources/school-streets-putting-children-and-the-planet-first

Green Building Council Finland & Aalto-yliopisto. (2025). ARVO-hanke: Alueellinen viherkerroin 2025. Green Building Council Finland. Saatavissa: https://figbc.fi/julkaisut/arvo-alueellinen-viherkerroin-2025

Helsingin kaupunki. (2025). Aluesarjat-tilastokanta: Väestö alueittain. Haettu 27.3.2026 osoitteesta https://kaupunkitieto.hel.fi/fi/helsingin-tilastotietokannat

Helsingin kaupunki (27.8.2025). Helsingin kaupunkistrategia 2025–2029. Haettu osoitteesta https://www.hel.fi/fi/paatoksenteko-ja-hallinto/strategia-ja-talous/strategia

Manninen, E. (2025). Rakennetun ympäristön luontotyyppien kartoitus Helsingin Kallahdessa vuonna 2025. – Faunatican raportteja 64/2024. 53 s.

Tampereen kaupunki. (2022, 12.12.). Valtuustoaloite: Mikrobiystävällisten päiväkotipihojen pilotoimiseksi Tampereella [Aloite]. https://tampere.cloudnc.fi/fi-FI/Toimielimet/Kaupunginvaltuusto/Kokous_12122022/Valtuustoaloite_mikrobiystavallisten_pai(297680)

Utriainen, R., & Ratinen, S. (2023). Vuosaaren alueellinen liikenneturvallisuusselvitys (Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön aineistoja, 2023:13). Helsingin kaupunki. Saatavissa: https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/aineistot/aineistoja-13-23.pdf